

Jafnréttisáætlun Grunnskóla Fjallabyggðar Skólaárið 2013-2014

Inngangur

Samkvæmt lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/ 2008 ber öllum fyrirtækjum og stofnunum sem hafa fleiri en 25 starfsmenn að setja sér jafnréttisáætlun. Markmiðið með lögunum er að koma á og viðhalda jafnrétti og jöfnum tækifærum kvenna og karla og jafna þannig stöðu kynjanna á öllum sviðum samfélagsins. Allir eiga að hafa jafna möguleika á að njóta eigin atorku og þroska hæfileika sína óháð kyni.

Í Aðalnámskrá grunnskóla frá 2011 er lögð áhersla á að allir fái að þroskast á eigin forsendum, geti ræktað hæfileika sína og lífað ábyrgu lífi í frjálsum samfélagi í anda skilnings, friðar, umburðarlyndis, víðsýnis og jafnréttis. Jafnréttismenntun felur í sér gagnrýna skoðun á viðteknum hugmyndum í samfélaginu og stofnunum þess í þeim tilgangi að kenna nemendum að greina þær aðstæður sem leiða til mismununar og forréttinda.

Sveitarfélagið Fjallabyggð hefur markað sér stefnu í jafnréttismálum. Þar er lögð áhersla á að grunnskólinn vinni markvisst að eflingu fræðslu um jafnréttismál og gegn neikvæðum staðalímyndum kynjanna. Jafnframt er óskað eftir því að skólinn geri áætlanir um hvernig jafnréttisfræðslu sé háttað.

Jafnréttisáætlun Grunnskóla Fjallabyggðar fjallar annars vegar um nemendur og hins vegar um starfsfólk.

Samskipti einstaklinga eiga að grundvallast á gagnkvæmri virðingu, kurteisi og tillitssemi, sem er forsenda þess að hverjum og einum líði vel. Gagnkvæmt traust og jákvæð og uppbyggileg samskipti móta framar öðru góðan starfsanda.

Skólastarf í anda jafnréttis tekur mið af mismunandi hæfileikum fólks. Því er haft að leiðarljósi í skólastarfi Grunnskóla Fjallabyggðar að tækifæri nemenda og starfsfólks byggi fyrst og fremst á hæfileikum og færni.

Mikilvægt er að nemendur og þeir sem starfa við skólann hafi jafnan rétt til að hafa áhrif á skólastarfið, stefnumótun og ákvarðanatöku og skal reynt að tryggja það með sem bestum hætti.

Ábyrgð

Skólastjóri ber ábyrgð á jafnréttisáætlun skólans og sér um að í september ár hvert sé kosið í jafnréttisnefnd sem sér um endurskoðun og viðhald jafnréttisáætlunarinnar. Í framkvæmdaráætlun kemur fram hvernig jafnréttisáætlun er viðhaldið, hver/hverjir bera ábyrgð á einstökum þáttum hennar og og hvenær sá þáttur skal unninn.

Jafnréttisnefnd Grunnskóla Fjallabyggðar

Í jafnréttisnefnd Grunnskóla Fjallabyggðar sitja fjórir fulltrúar kennara/starfsmanna. Hlutverk nefndarinnar er:

- Að fylgjast með að unnið sé eftir jafnréttisáætlun skólans
- Að endurskoða áætlunina árlega og koma tillögum að breytingum til skólastjóra
- Taka saman gögn sem unnið er að skv. áætluninni s.s. tölulegar upplýsingar og tryggja að þær séu kynnar/birtar. Fylgja eftir umbótum í kjölfarið sé þess þörf.
- Safna saman og miðla hugmyndum um jafnréttiskennslu
- Fylgjast með breytingum á lögum og reglugerðum um jafnréttismál kynjanna.

Starfsmenn

Í stjórnarskrá lýðveldisins stendur að „allir skulu vera jafnir fyrir lögum og njóta mannréttinda án tillits til kynferðis, trúarbragða, skoðana, þjóðernisuppruna, kynþáttar, kynhneigðar, litarháttar, efnahags, ætternis og stöðu að öðru leyti. Konur og karlar skulu njóta jafns réttar í hvívetna“. Allir starfsmenn eiga að geta komið skoðunum sínum á framfæri og virðing skal borin fyrir ólíkum skoðunum.

Jafnrétti til launa og starfa

Konur og karlar skulu fá greidd jöfn laun fyrir sömu eða jafn verðmæt störf. Allir skulu eiga sömu möguleika á endurmenntun og starfsþjálfun. Einnig eiga allir að hafa sömu möguleika á stöðuhækkunum og stöðubreytingum.

Jafnréttissjónarmið skulu vera höfð að leiðarljósi til jafns við önnur mikilvæg sjónarmið þegar ráðið er í störf. Reynt skal að halda fjölda starfsmanna af hvoru kyni sem jöfnustu að því gefnu að umsækjendur séu jafn hæfir.

Samræming fjölskyldu og atvinnulífs

Í anda jafnréttis laga eiga stjórnendur að leitast við að gera nauðsynlegar ráðstafanir þannig að starfsmenn, jafnt karlar sem konur, geti samræmt sem best starfsskyldur sínar og skyldur gagnvart fjölskyldu s.s. með gagnkvæmum sveigjanleika í skipulagi á vinnu og vinnutíma.

Kynbundin og kynferðisleg áreitni

Í stofnunum Fjallabyggðar er til stefna og viðbragðsáætlun gegn einelti og kynferðislegu áreitni. Kynferðisleg áreitni getur verið líkamleg, orðbundin eða táknræn. Eitt tilvik getur talist kynferðisleg áreitni ef það er alvarlegt. Stjórnendur bera ábyrgð á því að kynferðisleg áreitni viðgangist ekki í skólanum og meðferð slíkra mála er í þeirra höndum.

Nemendur

Í lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla eru skýr ákvæði um að á öllum skólastigum skulu nemendur hljóta fræðslu um jafnréttismál þar sem m.a. sé lögð áhersla á að búa bæði kynin undir jafna þátttöku í samfélaginu, svo sem í fjölskyldu- og atvinnulífi. Áherslu ber að leggja á að drengir og stúlkur eigi sem víðtækasta og jafnasta möguleika.

Haft er að leiðarljósi að kynin taki sem jafnastan þátt í öllu skólastarfi. Í skólanum á að fara fram menntun til jafnréttis þar sem fjallað er um hvernig ýmsir þættir geta skapað mismunun eða forréttindi í lífi fólks. Sem dæmi má nefna aldur, fötlun, kyn, kynhneigð, litarhátt, menningu, skoðanir, trúarbrögð, tungumál, fjölskylduaðstæður og uppruna.

Lögð er áhersla á að nemendur læri að þekkja og tjá tilfinningar sínar. Öll vinna nemenda skal vera í anda jafnréttis þar sem lögð er sérstök áhersla á að nemendur rækti með sér samkennd, samhygð og virðingu fyrir skoðunum, tilfinningum og lífsgildum annarra. Nemendur eiga að hafa jafnrétti að leiðarljósi í öllum samskiptum.

Framkvæmd, eftirfylgni og endurskoðun

Tímasetning	Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Lokið
September 2013	Að framfylgja jafnréttisáætlun skólans	Skipa jafnréttisnefnd fyrir skólaárið 2012-2013	Skólastjóri	September 2013
Ágúst 2013 – maí 2014	Að framfylgja jafnréttisáætlun skólans	Eftirfylgni með áætluninni. Fylgjast með að einstaka þættir séu unnir af ábyrgðaraðilum.	Jafnréttisnefnd skólans	Maí 2014
September 2013	Að kynna jafnréttisáætlun fyrir foreldrum.	Kynna nemendahluta jafnréttisáætlunarinnar fyrir foreldrum á kynningarfundum. Áætlun sett á heimasíðu skólans.	Umsjónarkennarar Heimasíðuteymi	September 2013
Skólaárið 2013-2014	Að vekja og viðhalda meðvitund starfsfólks um jafnrétti í skólanum og hvernig þeir stuðli að því í starfi sínu.	Jafnréttisáætlun og jafnréttismál rædd á starfsmannafundum til að vekja starfsfólk til umhugsunar og meðvitundar um það hvernig þeir ræða við nemendur, hvernig kennslu er háttað og hvaða námsgögn eru notuð.	Jafnréttisnefnd og stjórnendur	Maí 2014
Skólaárið 2013-2014	Laus störf standi bæði konum og körlum til boða	Vísað í jafnréttisáætlun skólans og jafnréttisstefnu sveitarfélagsins þegar auglýst er eftir starfsfólki.	Skólastjóri	Þegar við á.
Skólaárið 2013-2014	Að jafna kynjahlutfallið í skólanum.	Hvetja karla sérstaklega til að sækja um lausar stöður við skólann.	Skólastjóri	Þegar við á.
Október 2013 og apríl 2014	Að kanna kynbundinn mun á líðan, sjálfsmynd, nám, áform og virkni nemenda.	Nemendakönnun skólapúlsins lögð fyrir nemendur	Skólastjórnendur	Apríl 2014
Skólaárið 2013-2014	Að auka vitund nemenda um jafnrétti kynja.	Vinna með jafnrétti kynjanna í lífsleikni og námskrágerð	Umsjónarkennarar, kennarar.	Maí 2014
Skólaárið 2013-	Að vinna gegn stöðluðum	Heimsóknir foreldra og	Kennarar	Maí 2014

2014	Ímyndum kynjanna.	Þannara í skólann sem kynna ymis störf		
Skólaárið 2013-2014	Að allir nemendur eigi jafna möguleika til náms.	Vanda kennsluaðferðir og námsgögn þannig að þau mismuni ekki nemendum. Náms efni allra námsgreina er skoðað út frá jafnréttissjónarmiði.	Kennarar, stjórnendur	Maí 2014
Skólaárið 2013-2014	Að allir nemendur fái kennslu við hæfi.	Kennarar beiti fjölbreyttum kennsluháttum. Ólík reynsla og gildismat njóti sín.	Kennarar	Maí 2014
Október 2013	Að skoða kynjahlutföll í valgreinum á unglíngastigi	Farið yfir valgreinar og kynjahlutföll metin með það fyrir augum að beina nemendum í óhefðbundnar greinar.	Jafnréttisnefnd / Stjórnendur	Október 2013
Mars 2014	Að konur og karlar fái sömu laun og njóti sömu kjara fyrir sömu og jafnverðmæt störf	Gerð verði úttekt þar sem skoðuð verða grunnlaun, yfirvinnugreiðslur o.s.frv. eftir kyni og starfisheitum. Komi launamunur í ljós verður leitað leiða til að leiðrétta það.	Skólastjóri / launafulltrúi	Mars 2014
Júní 2014	Að meta kynjamun í einkunnum	Einkunnir skoðaðar að vori. Ef munur kemur í ljós eru kennsluaðferðir, námsefni o.þ.h. skoðað.	Kennarar, stjórnendur	Júní 2014
Maí - júní 2014	Að meta jafnréttisstarf og jafnréttisáætlun skólans.	Notast við sjálfsmat skólans og starfsmannaviðtöl. Kynning að hausti fyrir nemendur og foreldra.	Stjórnendur, starfsfólk.	Júní 2014

Jafnréttisáætlun Grunnskóla Fjallabyggðar byggir á:

Jafnréttisáætlun Fjallabyggðar 2011

Fræðslustefnu Fjallabyggðar 2009

Lögum um grunnskóla nr. 91/2008

Lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008

Aðalnámskrá grunnskóla frá 2011

Skólanámskrá Grunnskóla Fjallabyggðar

Heimasíðu Jafnréttisstofu; jafnretti.is. – um skólamál